

ISPITIVANJE ZNANJA I STAVOVA STUDENATA FAKULTETA ZDRAVSTVENIH STUDIJA U MOSTARU O OBVEZNOJ CIJEPLJENJU

Marija Šantić¹, Roberta Perković¹, Ivan Vasilj¹, Jurica Arapović²

¹Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina

²Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Bosna i Hercegovina

Uvod:

- Pokrivenost globalnog cijepljenja je zaustavljena na 86 %
- Cijepljenjem se trenutno može spriječiti 2 do 3 milijuna moguće smrtnosti svake godine
- Eradikacija velikih boginja na globalnoj razini i poliomijelitisa u zapadnoeuropskim zemljama

Materijali i metode:

Provedeno je presječno istraživanje na uzorku od 150 ispitanika sa treće i četvrte godine studija, i to 100 ispitanika sa Fakulteta zdravstvenih studija, smjer sanitarno inženjerstvo i sestrinstvo, te 50 ispitanika s Medicinskog fakulteta. Podatci su prikupljeni pomoću samodizajniranog anketnog upitnika.

Doktorandica: Mag.san.ing. Marija Šantić

Adresa: Donji Crnač, Široki Brijeg bb, 88220

Email: marija.santic93@gmail.com

Rezultati:

		Medicina n(%)	Sestrin. n(%)	San. inž. n(%)	Ukupno n(%)	X ₂	P
Preporučeno, a ne obavezno cjepivo	Da	4(8)	25(51)	5(9,8)	34(22,7)		
	Ne	46(98)	24(49)	46(90,2)	116(77,3)	33,423	0,000
Utjecaj na stav o cijepljenju							
- predavanja na fakultetu		27(54)	16(32,7)	37(72,5)	80(53,3)		
- stručna literatura i znanstvene baze podataka		23(46)	24(49)	11(21,6)	58(38,7)	25,390	0,000
- TV, časopisi, novine		(-)	6(12,2)	1(2)	7(4,7)		
- internet i društvene mreže		(-)	3(6,1)	2(3,9)	5(3,3)		
Dostupnost znanja o cijepljenju	Da	32(64)	17(34,7)	24(47,1)	73(48,7)	8,588	0,014
	Ne	18(36)	32(65,3)	27(52,9)	77(51,3)		
Dopuna studijskih programa	Da	46(92)	44(89,8)	49(96,1)	139(92,7)	1,501	0,472
	Ne	4(8)	5(10,2)	2(3,9)	11(7,3)		
Sigurnost cjepiva u FBiH	Da	45(90)	37(75,5)	37(72,5)	119(79,3)	5,338	0,069
	Ne	5(10)	12(24,5)	14(27,5)	31(20,7)		
Prevenција ZB	Da	49(98)	42(85,7)	49(96,1)	140(93,3)	6,939	0,031
	Ne	1(2)	7(14,3)	2(3,9)	10(6,7)		
Cijepljenje djece	Da	50(100)	46(93,9)	49(96,1)	145(96,7)	2,962	0,227
	Ne	(-)	3(6,1)	2(3,9)	5(3,3)		
Edukacija o cjevivu	Da	50(100)	43(87,8)	51(100)	144(96)	12,883	0,002
	Ne	(-)	6(12,2)	(-)	6(4)		

Tablica 1. Stavovi ispitanika o cjevivu i cijepljenju prema vrsti studija

		Medicina (n=50) N(%)	Sestrin. (n=49) N(%)	San. inž. (n=51) N(%)	Ukupno (n=150) N(%)	X ₂	P
Cijepljenje protiv hepatitisa B obavlja se s 3 doze cjepiva (u mjesecima)	Da	7(14)	13(26,5)	6(11,8)	26(17,3)		
	Ne	40(80)	35(71,4)	40(78,4)	115(76,7)	6,403	0,171
Anafilaksija na sastojak cjepiva je apsolutna i trajna kontraindikacija za primjenu tog cjepiva?	Da	28(56)	26(53,1)	35(68,6)	89(59,3)	2,855	0,240
	Ne	22(44)	23(46,9)	16(31,4)	61(40,7)		
Cjevivo koje nije u obaveznom kalendaru cijepljenja u BiH	H ^o	(-)	4(8,2)	2(3,9)	6(4)		
	pe ^o	1(2)	4(8,2)	3(5,9)	8(5,3)	9,988	0,125
	D ^{ooo}	(-)	3(6,1)	2(3,9)	5(3,3)		
	G ^{oooo}	49(98)	38(77,6)	44(86,3)	131(87,3)		
Poliomijelitis je eradican u cijelom svijetu.	Da	14(28)	19(38,8)	23(45,1)	56(37,3)	3,220	0,200
	Ne	36(72)	30(61,2)	28(54,9)	94(62,7)		
Cjevivo uzrokuje autizam.	Da	4(8)	22(44,9)	13(25,5)	39(26)	17,522	0,000
	Ne	46(92)	27(55,1)	38(74,5)	111(74)		
Cijepljenje štiti primaoaca i one koji ne mogu primiti cjevivo.	Da	45(90)	45(91,8)	43(84,3)	133(88,7)	1,540	0,463
	Ne	5(10)	4(8,2)	8(15,7)	17(11,3)		
Cijepljenje povećava rizik od nastanka autoimunih bolesti.	Da	1(2)	18(36,7)	9(17,6)	28(18,7)	19,719	0,000
	Ne	49(98)	31(63,3)	42(82,4)	122(81,3)		

Legenda: ^oHepatitis B, ^{oo}Poliomijelitis, ^{ooo}Difterija, ^{oooo}Gripa.

Tablica 2. Rezultati analize odgovora ispita znanja o cjevivu i cijepljenju

Zaključak:

Stavovi ispitanika o cjevivu i cijepljenju su većinom pozitivni. Više od polovine ispitanih na svim studijskim programima posjeduje točna znanja o cjevivu i cijepljenju, dok je razina znanja značajnija je na Medicinskom fakultetu u odnosu na studijske programe Fakulteta zdravstvenih studija. Nije bilo značajne razlike u znanju između studijskih programa Fakulteta zdravstvenih studija.

Literatura:

1. Mardešić D. Pedijatrija: osmo, prerađeno i dopunjeno izdanje, Zagreb: Školska knjiga; 2016. 553-54.
2. Dejonghe P, Parkinson B. Benefits and costs of vaccination. Vaccine. 1992; 10(13): 936-939.
3. Andreis I, Batinić D, Čulo F, Grčević D, Škudar VL, Marušić M, Taradi M, Višnjić D. Imunologija: sedmo, obnovljeno i dopunjeno izdanje. Zagreb. Medicinska naklada. 2010. 263-67.